

Listă de verificare a pașilor în cercetare

- document în dezbatere publică,

16 noiembrie 2025 -

Listă de verificare a pașilor în cercetare¹

Această listă sintetizează pașii recomandați a fi urmați pentru a asigura respectarea bunelor practici în cercetarea științifică, indiferent de domeniu sau disciplină. Este un document cu caracter general și nu toți pașii sunt aplicabili fiecărei discipline, dar parcurgerea lor integrală acoperă întregul spectru al desfășurării unui proiect de cercetare, de la conturarea primelor întrebări și ipoteze de cercetare la livrarea rezultatelor finale. Anterior verificării pașilor din această listă recomandăm cercetătorilor să parcurgă documentele normative privind etica și deontologia cercetării la nivel național² și instituțional³.

Partea 1. Înainte de inițierea cercetării, asigurați-vă că:

- Dvs. și întreaga echipă de cercetare sunteți familiarizați cu normele generale privind integritatea științifică și bunele practici în domeniu, așa cum sunt ele reglementate de prevederile naționale și instituționale în vigoare, inclusiv cu politicile privind conduita necorespunzătoare în cercetare, modalitățile de investigare și consecințele acestora;
- Cercetarea vizată abordează subiecte și încearcă să răspundă la întrebări de cercetare pertinente, care pot contribui la avansul cunoștințelor sau al metodelor de studiu în domeniu;
- Metodologia avută în vedere este adecvată pentru atingerea rezultatelor vizate și oferă garanții solide privind autenticitatea, credibilitatea, reproductibilitatea și integrarea lor în meta-cercetări ulterioare;
- Echipa de cercetare deține competențele necesare și are asigurat accesul la toate resursele formative și logistice care asigură bunul mers al activității științifice în vederea atingerii scopului propus;

¹ Această listă a fost creată pornind de la instrumente similare utilizate în mediul științific internațional: [UK Research Integrity Office Recommended Checklist for Researchers](#); [Research integrity and good research practice – checklist for researchers and their supervisors at the University of Oxford](#); [Research Integrity and Good Research Practice Checklist for Supervisors of Research Students](#) [University of Cambridge]. Recomandăm de asemenea, cu titlul de exemplu, parcurgerea listelor specifice diferitelor tipuri de cercetare și a politicilor și ghidurilor aferente propuse de Harvard University: <https://science.fas.harvard.edu/researchers-checklists-policies-and-manuals-and-other-resources>

² Ghid de integritate în cercetarea științifică; Codul-cadru de etică și deontologie universitară.

³ A se vedea regulamentele interne ale UBB, prin [Comisia de Etică](#) și [Consiliul Științific](#).

- Intervalul temporal în care este preconizat să aibă loc cercetarea este adecvat planului de lucru, metodologiei și resurselor avute în vedere;
- Echipa de cercetare a efectuat o evaluare a riscurilor de orice natură (legală, de mediu, de sănătate, siguranță și bunăstare a tuturor cercetătorilor și subiecților implicați) și au fost identificate soluții de remediere rapidă a unor potențiale situații susceptibile de a periclita bunul mers al cercetării;
- Au fost încheiate acorduri formale de colaborare cu toți partenerii implicați în cercetare și s-a convenit asupra rolurilor auctoriale și a drepturilor de proprietate intelectuală;
- Au fost distribuite în mod echitabil și cu consimțământul tuturor membrilor, atât rolurile, atribuțiile și responsabilitățile în cadrul echipei de cercetare, cât și beneficiile (auctoriale, logistice, financiare etc.);
- Proiectul de cercetare a fost evaluat și avizat din punct de vedere etic de către organismele instituționale sau naționale de specialitate (comisii / consilii de etică) și respectă normele internaționale în vigoare, în special dacă implică: cercetare pe subiecți umani și materiale de origine umană, cercetare pe animale și materiale de origine animală, microbiotă, date cu caracter personal, agenți periculoși pentru mediu, cercetare cu dublă utilizare (DURC);
- Proiectul de cercetare respectă codurile de conduită în cercetare și cerințele specifice autorității care asigură finanțarea;
- A fost redactat și este asigurată implementarea unui plan de management al datelor care să permită accesul, monitorizarea și auditarea lor, precum și reutilizarea în viitoare cercetări (respectarea principiilor FAIR);
- Metodologia și planul de cercetare avute în vedere respectă într-o cât mai mare măsură cerințele practicilor de Știință Deschisă;
- Au fost evaluate potențialele conflicte de interese în care se află membrii echipei de cercetare sau în care pot ajunge pe parcursul derulării cercetării și există soluții pentru evitarea acestor situații.

Partea 2. Pe parcursul derulării cercetării:

- Sunt respectate designul și metodologia cercetării prevăzute inițial;
- Eventualele modificări sunt documentate și justificate logistic și / sau metodologic și avizate de organismele competente;
- Sunt respectate cele mai bune practici în domeniu;
- Rolurile, atribuțiile și responsabilitățile membrilor echipei de cercetare sunt respectate, conform planificării inițiale. Modificările au loc cu consimțământul întregii echipe, sunt documentate și justificate. Potențialele neînțelegeri sunt mediate și rezolvate, inclusiv prin apelul la organismele instituționale competente, în așa fel încât să nu afecteze bunul mers al cercetării;
- Sunt acoperite nevoile de pregătire și formare ale membrilor echipei derivate din cerințele și condiționările proiectului;

- Este respectat planul de management al datelor și cerințele generale și specifice privind accesarea, monitorizarea și auditarea datelor;
- Sunt respectate acordurile de colaborare cu alți parteneri, inclusiv în chestiunile auctoriale și în cele care privesc drepturile intelectuale asupra rezultatelor cercetării.

Partea 3. La finalizarea cercetării:

- Au fost respectate toate cerințele legale, contractuale și etice, incluzând acordurile privitoare la colaborare, autorat, drepturi intelectuale și de altă natură derivate din rezultatele cercetării;
- Toate contribuțiile la cercetare au fost recunoscute ca atare, în conformitate cu normele etice și cu bunele practici, prin autorat sau mulțumiri, în funcție de natura și impactul lor;
- Datele derivate din cercetare și rezultatele cercetării sunt păstrate într-o formă sigură și accesibilă comunității științifice, cu o licență de utilizare care să permită integrarea lor în cercetări ulterioare (recomandăm licențierea de tip [Creative Commons](#)) și pentru o perioadă rezonabilă de timp;
- Rezultatele cercetării respectă standardele de calitate ale domeniului și cerințele de calitate ale autorității finanțatoare;
- Rezultatele cercetării au fost raportate cu acuratețe, onestitate, complet și într-o perioadă de timp rezonabilă de la încheierea cercetării, de preferat în publicații cu acces deschis și cu menționarea sursei de finanțare.